

Preventief Medisch Onderzoek, wat moet je er mee als arbeidshygiënist

Maart 2015

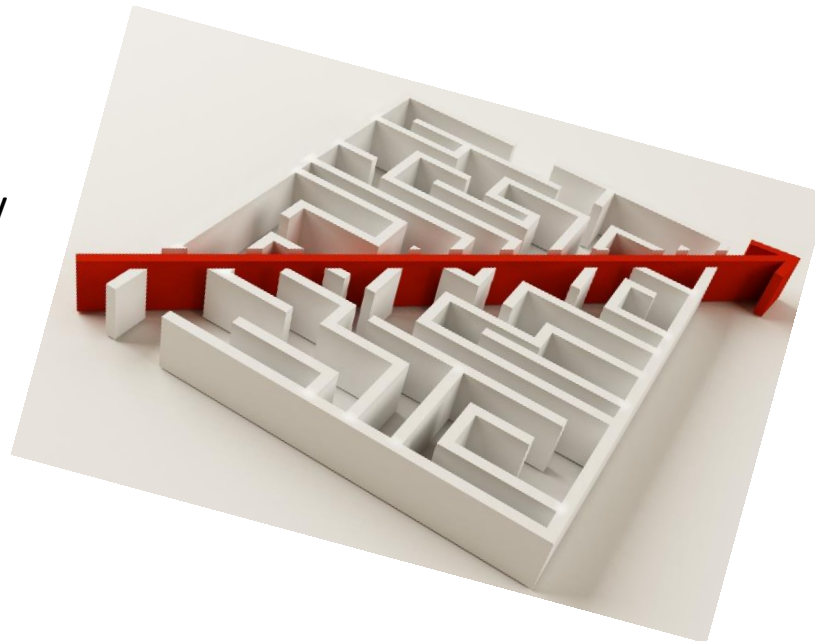
Drs.ing. Jolanda Willems MBA, drs. Toin van Haeren, bedrijfsarts,

drs. Rik Menting, bedrijfsarts, drs. Edo Houwing, arbeids- en organisatiedeskundig

Voorstellen (1)

- Gecertificeerd arbeidshygiënist/toxicoloog, ook opgeleid tot HVK
- Achtergrond in management (MBA) en medische gezondheidswetenschappen

Beschikbare
kennis/kunde/
inzichten

Voorkomen van
onnodige
ziekte/doden

Voorstellen (2)

- Coöperatie in preventieve bedrijfsgezondheidszorg (non-profit)
- Zelfstandige en ervaren professionals (We maken gebruik van kennis uit de wetenschap en de bewezen praktijk)
- We willen kennis delen en toepassen
- Samenwerken, over grenzen heen (coöperatie en co-creatie)
- Werkzaam op brede arbo terrein
 - Focus toxicologie
 - Focus Psychosociale Arbeidsbelasting
 - Focus PMO en RIE

Opzet

Wat is een PMO/PAGO?

Huidige ontwikkelingen

- 1) Markt
- 2) Toekomst arbeidsgerelateerde zorg → Uitgelicht beroepsziekten
- 3) Nieuwe richtlijnen

Rol arbeidshygiënist binnen PMO/PAGO

Wat is een PMO/PAGO?

Huidige ontwikkelingen

- 1) Markt
- 2) Toekomst arbeidsgerelateerde zorg → Uitgelicht beroepsziekten
- 3) Nieuwe richtlijnen

Rol arbeidshygiënist binnen PMO/PAGO

Doelstelling van PMO

(NVAB 2013)

- Preventie van beroepsziekten en arbeidsgebonden aandoeningen bij individuele en groepen werknemers.
- Bewaken en bevorderen van de gezondheid van individuele en groepen werknemers in relatie tot het werk.
- Bewaken en verbeteren van de gezondheid/inzetbaarheid van individuele medewerkers

Ben je ziek van het werk?

Heb je klachten/ziek die het
werk kunnen
beïnvloeden?

Ben je minder inzetbaar?

PMO Wetgeving

De werkgever stelt de werknemers **periodiek in de gelegenheid een onderzoek te ondergaan**, dat erop is gericht de risico's die de arbeid voor de gezondheid van de werknemers met zich brengt zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. (Arbowet artikel 13)

Bij de uitvoering van het **arbeidsgezondheidskundig onderzoek** moet de werkgever zich laten bijstaan door een **geregistreerd bedrijfsarts** (Arbobesluit art 2.14 a)

Geen tijdstermijnen vastgesteld m.u.v. aantal risico's zoals geluid, lood.

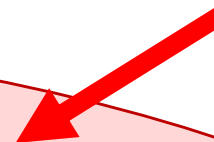

Verder zijn er voor bijzondere risico's of risico groepen aanvullende bepalingen opgenomen in Arbowet/-besluit o.a. jeugdigen, zwangeren, medewerkers in nachtdienst, blootstelling aan geluid.

Doelstelling van PMO

(NVAB 2013)

PAGO

- Preventie van beroepsziekten en arbeidsgebonden aandoeningen bij individuele en groepen werknemers.
- Bewaken en bevorderen van de gezondheid van individuele en groepen werknemers in relatie tot het werk.
- Bewaken en verbeteren van de gezondheid/inzetbaarheid van individuele medewerkers

Ben je ziek van het werk?

Heb je klachten/ziek die het werk kunnen beïnvloeden?

Ben je minder inzetbaar?

Wat is een PMO/PAGO?

Huidige ontwikkelingen

- 1) Markt
- 2) Toekomst arbeidsgerelateerde zorg → Uitgelicht beroepsziekten
- 3) Nieuwe richtlijnen

Rol arbeidshygiënist binnen PMO/PAGO

1. Huidige ontwikkelingen: markt

AFNEMERS

- Minder dan 15 % van de bedrijven voert een PMO uit.
- Veel werkgevers zien de meerwaarde van een PMO niet voor het bedrijf.
- werknemers(werkgevers) willen gerustgesteld worden middels medisch onderzoek

AANBIEDERS

- PMO-markt voornamelijk uit commerciële aanbieders
- vaak de juiste deskundigheid en inhoudelijke kennis missen,
- 2) te weinig kritisch zijn op wat echt nodig en effectief is
- 3) geen kennis en relatie met specifieke arbeidsrisico's en kwetsbare groepen

2 Huidige ontwikkelingen

Toekomst arbeidsgerelateerde zorg

- Minister Asscher in zijn recente brief naar de kamer over de toekomst van de arbeidsgerelateerde zorg (februari 2015):
- “werkgevers bieden hun werknemers maar op heel beperkte schaal periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek aan. Veel beroepsziekten en arbeidsgebonden aandoeningen bij werknemers worden daarom niet of niet direct onderkend”

Uitgelicht beroepsziekten (1)

Schattingen circa 3000-3800 doden door werk per jaar in Nederland

- 1800 door chemische stoffen

- 90 hartvaatziekten (relatie met chronische werkstress)

(bron NCVB, 2010, NEA 2014)

Dodelijke ongevallen: rond 50 per jaar

Uitgelicht beroepsziekte (2) ?

Verschillende definities

De keuze voor een definitie is afhankelijk van de context en het doel ervan. Is het vanuit oogpunt van

- wetgeving
- rechtspraak
- preventie
- wetenschap?

Uit oogpunt van preventie

- **Gezondheidsschade die er niet zou zijn geweest als de werkzaamheden niet zouden zijn uitgevoerd” RIVM**
- *Deze definitie helpt bij het krijgen van goed inzicht in de mate waarin werk of arbeidsomstandigheden veroorzaker zijn, waardoor ook richting kan worden gegeven aan effectieve maatregelen.*

Uitgelicht Beroepsziekten (3)

(bron TNO, NCVB, Arboned)

- Volgens zelfregistratie loopt 5,6% van de werknemers beroepsziekte op → dat zou betekenen > 440.000 werkende per jaar
- In 2012 bijna 6.500 gevallen van beroepsziekte geregistreerd
- Volgens RIMV 22.000 beroepsziekten
- Psychische aandoeningen meest gemelde beroepsziekten

Uitgelicht beroepsziekten (4)

Verlies van gezonde jaren door beroepsziekten
(per jaar in Nederland) bron RIVM

• Burn out	24.300
• COPD	22.400
• Longkanker	18.800
• Depressie	14.400
• Hartziekte	13.600
• RSI	13.200
• PTSS	11.100
• Arbeidsongevallen	9.600

Ontwikkelingen 3 : Nieuwe richtlijnen

- KNMG (2013) → leidraad PMO
- Leidraad bedrijfsartsen → vragenlijsten en biometrie voor werkplekfactoren (2013)
- De Persoonlijke Gezondheidscheck (*integreert het PreventieConsult Cardio Metabool Risico, de COPD-risicotest en het PreventieKompas*) (feb 2015)

Ontwikkelingen 3 nieuwe richtlijnen

Wat betekenen dat? o.a.

- Alleen medisch onderzoek voor aandoeningen waarvoor ook interventies mogelijk zijn
- Persoonlijke gezondheidscheck:

voor risico's op hartvaat/suiker ziekten alleen specifieke bloed- en urine onderzoek voor risicogroepen bij samenwerkingsverband van huisartsenposten.

Iedereen die al bekend is met deze ziekten of heel weinig risico loopt, hoeven geen onnodig medisch onderzoek

Ontwikkelingen 3 nieuwe richtlijnen

Wat betekent dat? o.a.

- Voor screening risico's op het werk → vragenlijsten die daadwerkelijk risico's kunnen opsporen (valide vragenlijsten)
- Triage methodiek.

Signaal uit vragenlijsten leidt tot een gesprek met bedrijfsarts (medisch deel) of voor overig deel met andere deskundige (bv psycholoog) om diagnose te stellen

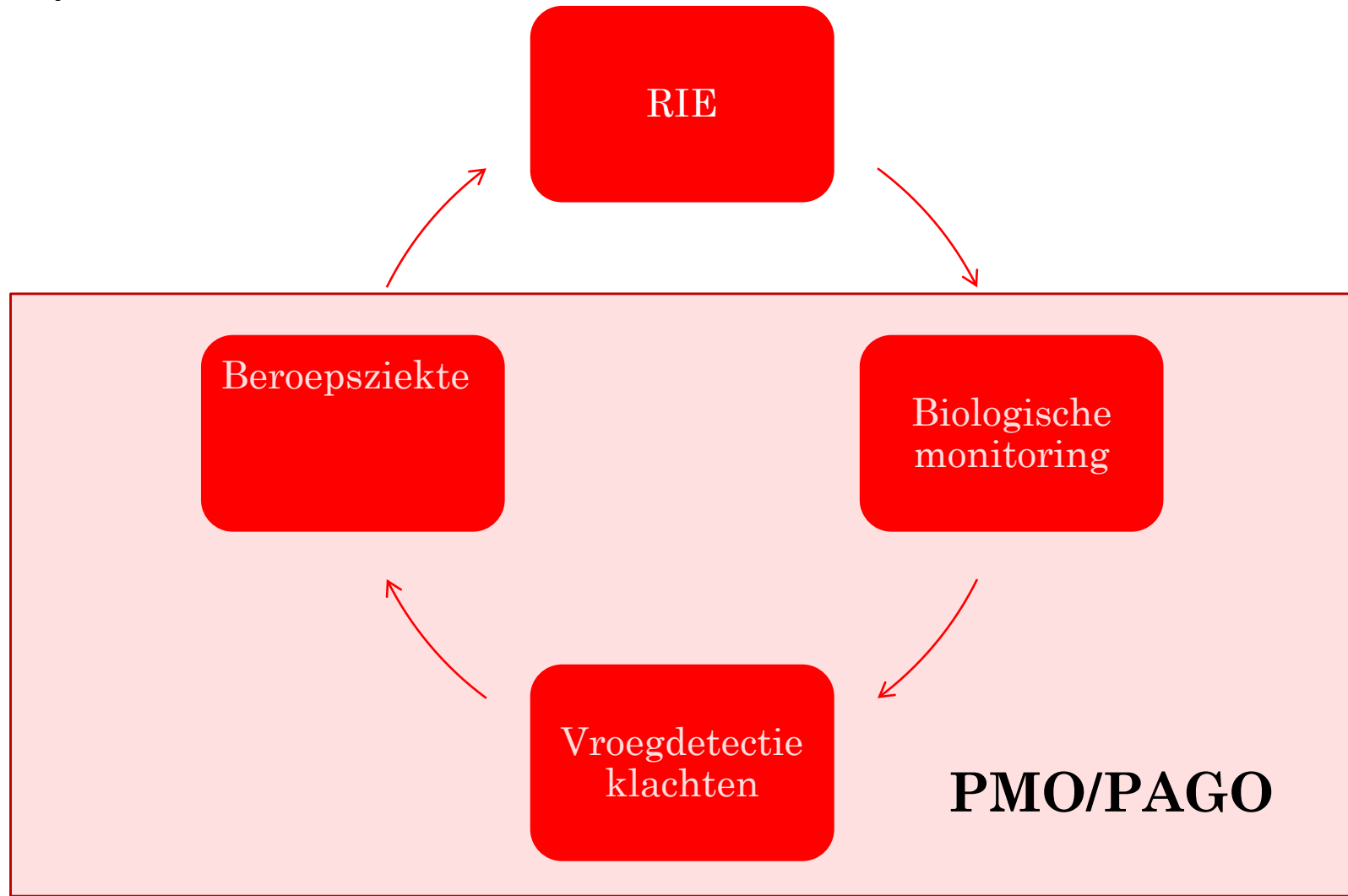
- Evidence based aanpak

- Wat is een PMO/PAGO?
- Huidige ontwikkelingen
 - 1) Markt
 - 2) Toekomst arbeidsgerelateerde zorg → Uitgelicht beroepsziekten
 - 3) Nieuwe richtlijnen

Rol arbeidshygiënist binnen PMO/PAGO

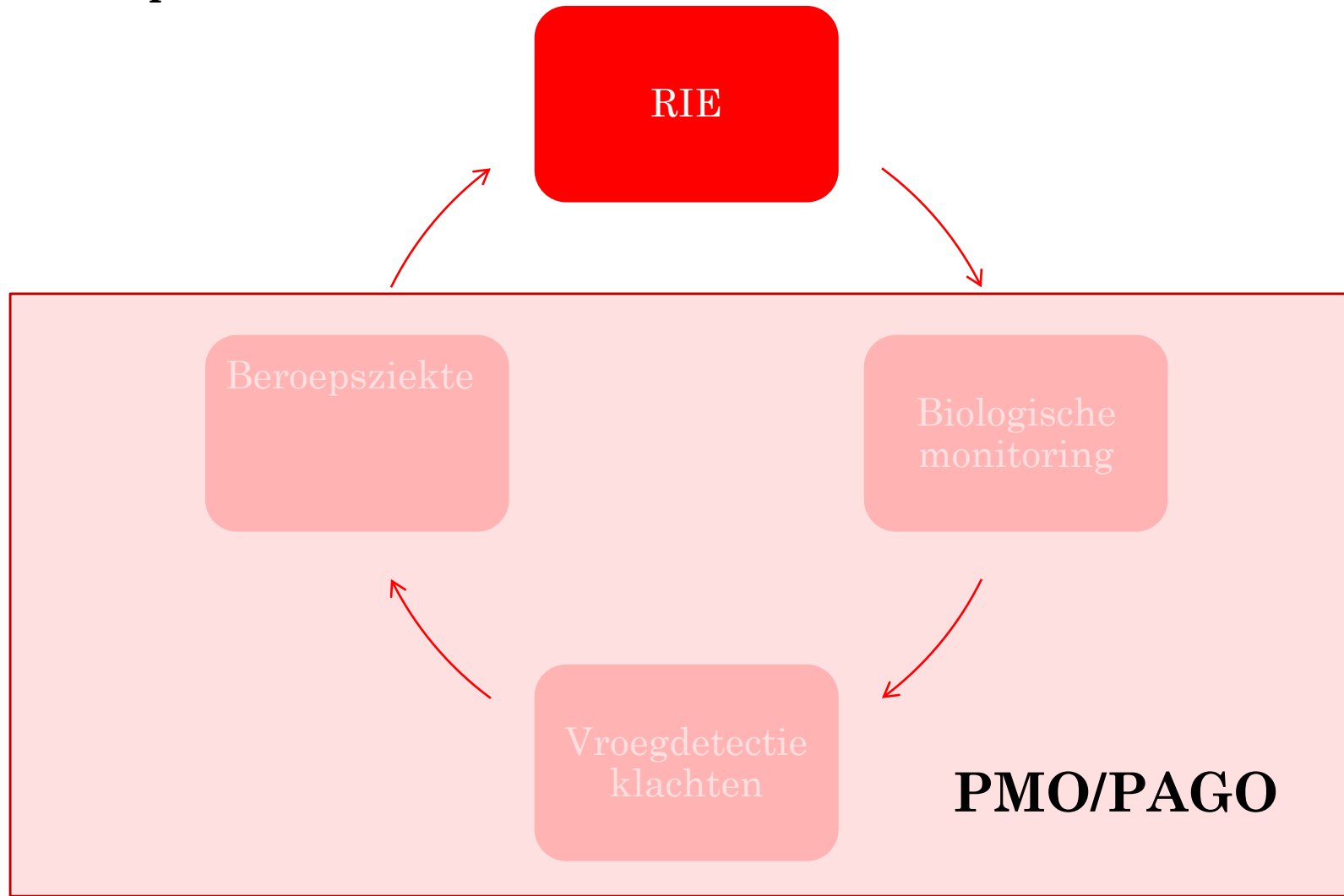
Rol van arbeidshygiënist in PMO/PAGO

Voorkomen van beroepsziekten

Rol van arbeidshygiënist in PMO/PAGO

Voorkomen van beroepsziekten

Rol van arbeidshygiënist voorafgaand aan PMO/PAGO

Arbeidshygiëne kan en moet een veel grotere plaats innemen binnen de RI&E om in ieder geval de grootste risico's voor beroepsziekte waar zij het meeste van weten (namelijk tox) op de kaart te krijgen.

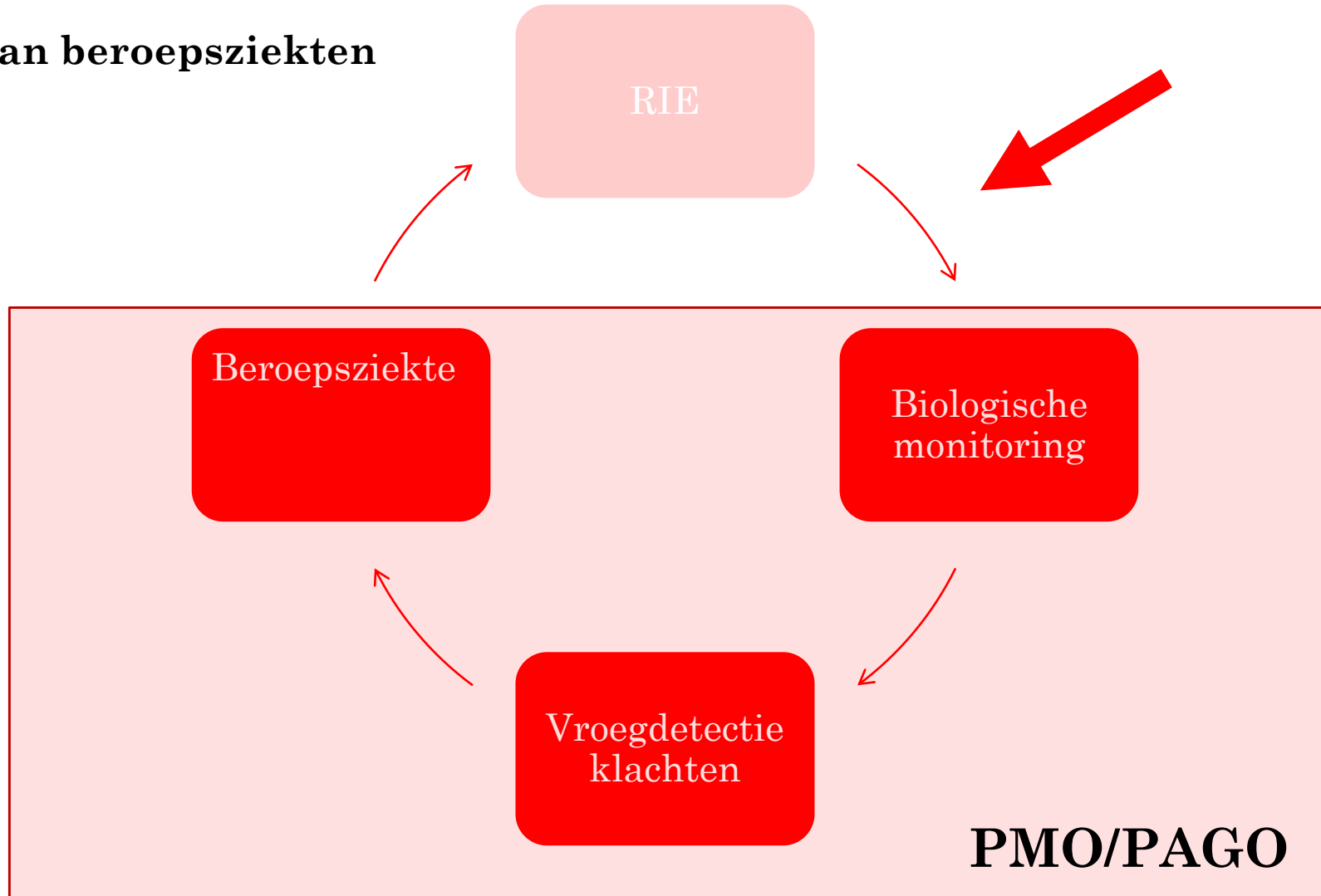
Zorgdragen dat:

Vanuit de algemene en verdiepende RI&E restrisico's voor gezondheid duidelijk worden beschreven. Dat betekent voor

- *Welke stoffen zijn onvoldoende beheerst op werkplek (vormen nog risico)?*
- *Wat zijn de targetorganen van deze stoffen en wat zijn hierbij de te verwachten verschijnselen en ziekten?*
- *Voor welke stoffen is biologische monitoring/effect monitoring aangewezen?*

Rol van arbeidshygiënist in PMO/PAGO

Voorkomen van beroepsziekten

Rol van arbeidshygiënist voorafgaand aan PMO

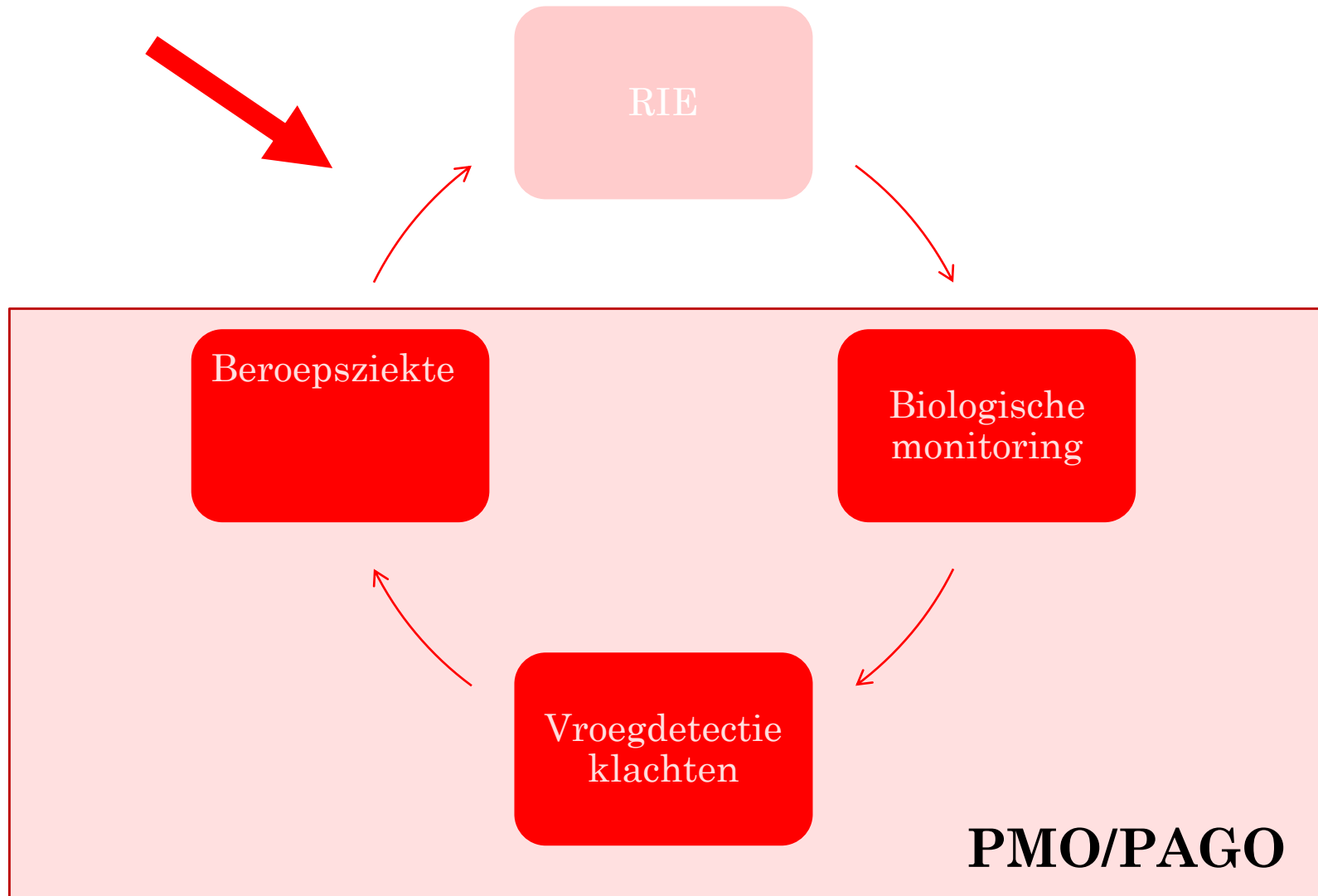
Inzetten van onderzoek- en methodologische kennis, die veel arbeidshygiënisten ook in huis hebben, om te komen tot:

- Vertaling van restrisico's naar een goed PMO advies
- Advies aan bedrijfsarts over onderzoeksmethodieken met name voor toxische stoffen
- Goede en gedegen onderzoeksopzet van PMO, volgens richtlijnen.

In samenwerking met:

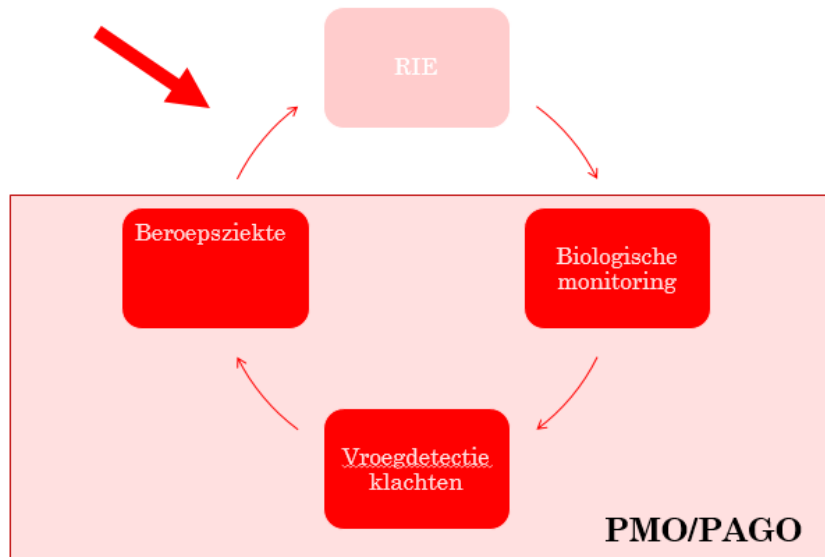
- arbeids- en organisatie deskundige (voor invulling andere doelstellingen binnen PMO (veranderkundig) en monitoren risico's op PSA.
- Gecertificeerd bedrijfsarts

Rol van arbeidshygiënist in PMO/PAGO

Rol van arbeidshygiënist na PMO

De arbeidshygiënist moet ook geïnteresseerd blijven naar de uitkomsten van een PAGO (meer cyclische definitie: plan-do-check.)

- immers als er uit PAGO toch schadelijke effecten door werk gevonden worden moet arbeidshygiënist mede adviseren over aanvullende maatregelen, wordt er niets gemeten dan zorgen dat maatregelen die er zijn gehandhaafd blijven

Wat moet dit opleveren (1) ?

- Minder beroepsziekten en doden!
- ... maar ook vroeg signalen van verminderd arbeidsproductiviteit/ inzetbaarheid en input voor bijsturen van gezondheidsbeleid(management cyclus)
- Effectievere besteding van investeringsgelden van bedrijven

Wat moet dit opleveren (2) ?

- Betere kwaliteit en effectiviteit door optimaal gebruik te maken van kennis en kunde binnen de verschillende disciplines.
- Nog meer toegevoegde waarde van de beroepsgroep arbeidshygiënist bij het bestrijden van beroepsziekten (m.n. toxische stoffen)

